

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 22 Μαΐου 2018
(OR. en)

8954/18

DEVGEN 66
ACP 37
FIN 386
RELEX 406
ENER 145
CLIMA 81

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 22 Μαΐου 2018

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 8550/18

Θέμα: Ενέργεια και ανάπτυξη
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου (22 Μαΐου 2018)

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ενέργεια και την ανάπτυξη, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 3618η σύνοδό του στις 22 Μαΐου 2018.

Ενέργεια και ανάπτυξη
Συμπεράσματα του Συμβουλίου

1. Με σκοπό την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) και τον σεβασμό της αρχής της μέριμνας για όλους τους ανθρώπους, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της επιθυμούν να απελευθερώσουν το δυναμικό του τομέα της ενέργειας επιδιώκοντας, με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, τρεις αλληλένδετους βασικούς στόχους στον τομέα της ενέργειας και της ανάπτυξης: (1) αντιμετώπιση της ελλειπούς πρόσβασης στην ενέργεια· (2) αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας· και (3) συμβολή στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής σε παγκόσμιο επίπεδο, στο πνεύμα της Συμφωνίας των Παρισίων και των σχετικών εθνικά καθορισμένων συνεισφορών (NDC) που έχουν υποβάλει τα συμβαλλόμενα μέρη¹.
2. Για τις αναπτυσσόμενες χώρες εταίρους, το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της καταπολεμούν την ενεργειακή ένδεια σε όλα τα επίπεδα συνεισφέροντας στην πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές, σύγχρονες, αξιόπιστες και βιώσιμες μορφές ενέργειας για όλους, με ιδιαίτερη έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στην ενεργειακή απόδοση και στη χρηστή διακυβέρνηση των ενεργειακών συστημάτων. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι η πρόσβαση στην ενέργεια είναι ζωτικής σημασίας για την εξάλειψη της φτώχειας και ότι η ενεργειακή μετάβαση είναι ουσιώδους σημασίας για την υλοποίηση του Θεματολογίου του 2030, συμπεριλαμβανομένων των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης. Το Συμβούλιο καλεί όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να παράσχουν στοχευμένη στήριξη, μεταξύ άλλων μέσω των σχετικών μέσων κοινωνικής πολιτικής, ιδίως προς τους φτωχούς και τις ευάλωτες γεωγραφικές περιοχές. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι η ενεργειακή ένδεια και οι συναφείς επιπτώσεις της συγκαταλέγονται στις γενεσιουργές αιτίες της παράτυπης μετανάστευσης καθώς ωθούν τους ανθρώπους να αναζητήσουν μια καλύτερη ζωή αλλού.

¹ Όπως προσδιορίζεται στην Ευρωπαϊκή Κοινή Αντίληψη για την Ανάπτυξη του 2017 (10108/17)

3. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τις δυνατότητες που παρέχουν οι διατομεακές διασυνδέσεις για μεγιστοποίηση πολλαπλών οφελών και συνεργειών μέσω της προώθησης της βιώσιμης ενέργειας ως καταλύτη για τους ΣΒΑ. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις διασυνδέσεις μεταξύ ενέργειας και άλλων θεμάτων, όπως η εξάλειψη της φτώχειας, η ισότητα των φύλων, η απασχόληση, η βιώσιμη ανάπτυξη της γεωργίας, η επισιτιστική ασφάλεια, η εκπαίδευση, η υγεία, η πρόσβαση σε καθαρό νερό και αποχέτευση, η ειρήνη και η ασφάλεια, οι πρόσφυγες και άλλες καταστάσεις εκτοπισμού. Οι κίνδυνοι που ενέχονται στους συμψηφισμούς μεταξύ, για παράδειγμα, της βιωσιμότητας της ενέργειας, της επισιτιστικής ασφάλειας και της χρήσης των υδατικών πόρων, θα πρέπει να τύχουν της δέουσας διαχείρισης ώστε να προαχθεί η αποδοτική χρήση των πόρων, να αξιοποιηθούν οι συνέργειες και να βελτιωθεί η διακυβέρνηση και η ευρύτερη συνεκτικότητα μεταξύ των πολιτικών σε διάφορους τομείς. Το Συμβούλιο τονίζει επίσης ότι είναι σημαντικό να προωθηθούν πρωτοβουλίες πολιτικής και να υποστηριχθούν οι χώρες εταίροι κατά τον σχεδιασμό, τον συντονισμό και την εφαρμογή ολοκληρωμένης προσέγγισης προκειμένου να αντιμετωπισθούν στην πράξη οι διασυνδέσεις μεταξύ γης, τροφίμων, νερού και ενέργειας.
4. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει την ανάγκη να λαμβάνεται υπόψη η ισότητα των φύλων σε όλες τις αναπτυξιακές δράσεις και στις δράσεις στον τομέα της ενέργειας, και υπενθυμίζει τις δεσμεύσεις του σχεδίου δράσης της ΕΕ για θέματα φύλου. Ειδικότερα, το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία της εξασφάλισης ισότιμης πρόσβασης και ελέγχου των ενεργειακών πόρων μεταξύ των ανδρών και των γυναικών. Το Συμβούλιο τονίζει την ανάγκη για περαιτέρω στήριξη της ενδυνάμωσης των γυναικών, των κοριτσιών και των νέων, καθώς και της ισότιμης συμμετοχής τους στον τομέα της ενέργειας, μεταξύ άλλων μέσω της επιχειρηματικότητας, της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης των γυναικών καθώς και της διευκόλυνσης της πρόσβασής τους σε χρηματοδοτικούς πόρους.

5. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τα συμπεράσματά του σχετικά με την ενέργεια και την ανάπτυξη² καθώς και σχετικά με την εφαρμογή της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ³. Η παροχή υποστήριξης στην Αφρική και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Γειτονίας κατά την ενεργειακή μετάβασή τους σε οικονομικά προσιτή, ασφαλή και βιώσιμη ενέργεια αποτελεί σημαντικό μέρος της εξωτερικής διάστασης της Ενεργειακής Ένωσης της ΕΕ. Η υποστήριξη της επίτευξης καλύτερης συνοχής μεταξύ των πολιτικών για την ενέργεια και το κλίμα, μεταξύ άλλων μέσω συντονισμένης κλιματικής και ενεργειακής διπλωματίας, με σκοπό η ενεργειακή μετάβαση να ευθυγραμμίζεται με τους στόχους της συμφωνίας των Παρισίων, θα αποτελέσει μία ακόμη σημαντική συμβολή στην ανθεκτικότητα του κράτους και της κοινωνίας στις χώρες εταίρους. Σύμφωνα με τη συνολική στρατηγική της ΕΕ και την Ευρωπαϊκή Κοινή Αντίληψη για την Ανάπτυξη, η ΕΕ είναι έτοιμη να στηρίξει όλους τους αναπτυξιακούς εταίρους της στις προσπάθειές τους για μετάβαση, οι οποίες είναι αναγκαίες για την εδραίωση της ανθεκτικότητας και της σταθερότητας. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει την ανάγκη πλήρους συμμόρφωσης προς τα διεθνή περιβαλλοντικά και πυρηνικά πρότυπα ασφαλείας στις χώρες εταίρους, όπως δηλώνεται στην Ευρωπαϊκή Κοινή Αντίληψη για την Ανάπτυξη.
6. Επιπλέον, το Συμβούλιο τονίζει ότι ο μετασχηματισμός του ενεργειακού τομέα και της υπόλοιπης οικονομίας συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους. Ως βασική κινητήρια δύναμη της οικονομίας, ο τομέας της ενέργειας διαδραματίζει καίριο ρόλο στην αειφόρο ανάπτυξη.
7. Το Συμβούλιο τονίζει την ανάγκη να ενισχυθεί η περιφερειακή και υποπεριφερειακή συνεργασία και οι ικανότητες στον τομέα της βιώσιμης ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, το Συμβούλιο υποστηρίζει τις προσπάθειες για βελτίωση της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας στον τομέα της ενέργειας οι οποίες ευνοούν την περιφερειακή ολοκλήρωση, το εμπόριο και τις επενδύσεις, όπως, ενδεικτικά, περιφερειακά κέντρα για την αειφόρο ενέργεια που εδρεύουν σε περιφερειακές οικονομικές κοινότητες.

² 14839/16

³ 6981/17

8. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Ενδυνάμωση της ανάπτυξης: Εφαρμογή της νέας ευρωπαϊκής κοινής αντίληψης για την ανάπτυξη στον τομέα της ενεργειακής συνεργασίας.»⁴ Ειδικότερα, το Συμβούλιο συμφωνεί ότι οι ακόλουθοι τρεις μοχλοί είναι κρίσιμης σημασίας για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων στον τομέα της ενέργειας: (i) προώθηση της πολιτικής οικειοποίησης και των εταιρικών σχέσεων για την εφαρμογή, (ii) βελτίωση της διακυβέρνησης και μεταρρυθμίσεις στον τομέα της ενέργειας, και (iii) αύξηση των επενδύσεων μέσω των κατάλληλων πολιτικών και ρυθμιστικών πλαισίων, μεταξύ άλλων μέσω καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων. Επίσης, το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία που έχει η υποστήριξη της ψηφιοποίησης του τομέα της ενέργειας, καθώς οι ψηφιακές λύσεις αποδεικνύονται καθοριστικής σημασίας στην προσπάθεια να αντιμετωπιστεί η αυξανόμενη πολυπλοκότητα των ενεργειακών συστημάτων. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει επίσης την Επιτροπή να αυξήσει την προβολή, την παρακολούθηση, την ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών στο πλαίσιο των δράσεων της ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω της συνεργασίας σε θέματα επιστήμης, τεχνολογίας και καινοτομίας, στους τομείς της ενέργειας και της βιώσιμης ανάπτυξης.
9. Το Συμβούλιο επικροτεί τις αποφάσεις και τις δεσμεύσεις σχετικά με την ενέργεια και την ανάπτυξη που ελήφθησαν στη σύνοδο κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και στην 5η σύνοδο κορυφής Αφρικανικής Ένωσης-Ευρωπαϊκής Ένωσης που πραγματοποιήθηκαν τον Νοέμβριο του 2017.
10. Το Συμβούλιο εκφράζει επίσης ικανοποίηση για την ανάληψη απτής δράσης στον τομέα της ενέργειας και της ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προόδου που σημειώθηκε στην πρωτοβουλία EU4Energy και στην πρωτοβουλία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην Αφρική. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει τις προοπτικές και άλλων πρωτοβουλιών συνεργασίας, όπως η «International Solar Alliance».
11. Στον τομέα της ενέργειας και της ανάπτυξης, το Συμβούλιο ενθαρρύνει τη βιωσιμότητα στις δημόσιες συμβάσεις ώστε να επιτυγχάνεται η κατάλληλη ισορροπία μεταξύ των τριών πυλώνων της αειφόρου ανάπτυξης — οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού — για την προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών ή τεχνικών έργων κατά τα διάφορα στάδια της υλοποίησης ενός έργου.
12. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τον ρόλο των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και της τοπικής αυτοδιοίκησης ως αποφασιστικής σημασίας εταίρων για την επίτευξη του ΣΒΑ 7, ιδίως ως εταίρων για την εξασφάλιση πρόσβασης στην ενέργεια τόσο σε αστικές όσο και σε αγροτικές περιοχές.

⁴ 15866/17

13. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία της κινητοποίησης όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένου του ιδιωτικού τομέα, ώστε να αυξηθούν οι επενδύσεις, μέσω του μετριασμού των οικονομικών κινδύνων και της μόχλευσης πρόσθετων πόρων για την ενέργεια και την ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για τις θεματικές πρωτοβουλίες που λαμβάνουν συνδυαστική χρηματοδότηση και χαιρετίζει τον σχεδιασμό του επενδυτικού σκέλους σχετικά με τη βιώσιμη ενέργεια και τη συνδεσιμότητα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Εξωτερικού Επενδυτικού Σχεδίου. Το μέσο αυτό στηρίζει τις επενδύσεις και την αύξηση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση, μεταξύ άλλων στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης. Απευθύνεται στις χώρες εταίρους και στον ιδιωτικό τομέα στην Αφρική και την Ευρωπαϊκή Γειτονία που ενδιαφέρονται να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά τη βιώσιμη ενέργεια ως μοχλό οικονομικής μεγέθυνσης και βιώσιμης ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, αντιμετωπίζοντας έτσι συγκεκριμένες γενεσιουργές αιτίες της μετανάστευσης.
14. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ενισχύσει την ανάπτυξη και τη χρηματοδοτική προσθετικότητα στους συνδυαστικούς μηχανισμούς της ΕΕ, ιδίως στον τομέα της ενέργειας και της ανάπτυξης. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει τη δέσμευση της ΕΕ και των κρατών μελών της για χρήση της συνδυαστικής χρηματοδότησης σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στο πρόγραμμα δράσης της Αντίς Αμπέμπα για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης.⁵
15. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα προωθήσουν επίσης τη σταδιακή κατάργηση των περιβαλλοντικά επιβλαβών επιδοτήσεων ορυκτών καυσίμων και θα υποστηρίξουν λύσεις που είναι ασφαλείς και βιώσιμες, αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων, κλιματολογικά έξυπνες και που συμβάλλουν αποτελεσματικότερα στην εξάλειψη της φτώχειας.
16. Το Συμβούλιο χαιρετίζει τις ενέργειες για επιτάχυνση της υλοποίησης του ΣΒΑ 7, συμπεριλαμβανομένων των καθαρών λύσεων μαγειρέματος και θέρμανσης, για γεφύρωση του χάσματος πρόσβασης στην ηλεκτρική ενέργεια και για αξιοποίηση των προοπτικών που προσφέρουν οι αποκεντρωμένες και τοπικές λύσεις ανανεώσιμης ενέργειας.

⁵ Τελικό κείμενο της Τρίτης Διεθνούς Διάσκεψης για τη Χρηματοδότηση της Ανάπτυξης: Πρόγραμμα δράσης της Αντίς Αμπέμπα, παράγραφος 48 (15 Ιουλίου 2015)

17. Το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία των παγκόσμιων συμπράξεων για την ενέργεια και την ανάπτυξη με στόχο την ενδυνάμωση των ενδιαφερόμενων μερών σε όλα τα επίπεδα ώστε να κάνουν πράξη ολιστικές μετασχηματιστικές διεργασίες. Κατά συνέπεια, ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να διασφαλίσουν αποτελεσματική συνεργασία και συντονισμό, μεταξύ άλλων κατά την προετοιμασία της 24ης συνόδου της Διάσκεψης των Μερών της Σύμβασης-πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή και του Πολιτικού Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη το 2018.
-